

Od Triglava do Vardarja

VEČJI ZVEZNI PRORAČUN – V zboru republik in pokrajin zvezne skupščine so sprejeli rebalans letošnjega zveznega proračuna, ki bo za 16 milijard in 331 milijonov dinarjev večji, kot je bilo predvideno. Tako naj bi 7,8 milijarde dinarjev porabili za izpolnitev obveznosti zveznega proračuna na področju varstva borcev in vojnih invalidov, za potrebe federacije bo šlo še 3,5 milijarde dinarjev, 2,2 milijarde za JLA, 1,8 milijarde za izplačilo pokojnin vojaškim zavarovancem, manj razvite republike in Kosovo pa bodo dobili še 510 milijonov dinarjev. Tako bo letošnji zvezni proračun znašal 261,6 milijarde dinarjev.

VEČ DELA ZA PRIPRAVNIKE – Znanе so težave na področju zaposlovanja. Prav zato so bolj razveseljivi podatki zveznega zavoda za statistiko, ki ugotavlja, da je lani dobilo delo približno 70 tisoč pripravnikov, kar je v zadnjih petnajstih letih največ. Po drugi strani pa je skrb zbujajoče to, da je trenutno v Jugoslaviji nekako 915 tisoč nezaposlenih, med temi pa je 76 odstotkov mlajših od trideset let. Po podatkih zveznega zavoda pa se je od januarja do julija letos število pripravnikov na Hrvaškem povečalo za šest odstotkov, v Makedoniji za 43,8, v Sloveniji za 13,5, v BiH se je njihovo število zmanjšalo za 7,9 odstotka, prav tako pa tudi v drugih republikah oziroma v pokrajinah.

NAJBOLJE ZASLUŽIJO V RUDNIKIH – Kot ugotavlja slovenski statistični zavod, je bil povprečni osebni dohodek v Sloveniji, izplačan v osmih letošnjih mesecih, 16.681 dinarjev in je bil zneskovno za 21,3 odstotka višji kot v lanskim osmih mesecih. Seveda pa so v tem času občutno narasli tudi življenjski stroški, tako da so osebni dohodki v letošnjih osmih mesecih realno vsaj za devet odstotkov nižji kot lani. Najvišje osebne dohodke so v tem času imeli zaposleni v rudnikih (povprečje 24 tisoč dinarjev), najslabše pa so zaslužili v socialnem varstvu (povprečje je nekaj več kot 13.500 dinarjev).

SLABO BLAGO NE GRE V PROMET – V letošnjih štirih mesecih so nam tuji kupci vrnilo nekako 3000 izdelkov, saj ti niso ustrezali zahtevam. Tako naši izvozniki izgubljajo trge, ki so si jih težko pridobili. Inšpekcijski organi so že doma prepovedali izvoz 1497 ton raznih izdelkov, kupci iz tujine pa so nam, med drugim, vrnilo tudi 800 ton kmetijskih izdelkov. Pakistanci in Indijci so zavrnilo naše traktorje, saj ti niso bili opremljeni s primernimi gumami in trg je za te proizvode vsaj za nekaj časa zaprt.

CENE NE DAJO MIRU – V prejšnjem mesecu so se cene v Jugoslaviji povečale za 4,9 odstotka v primerjavi s septembrskimi. Drobnoprodajne cene so se letos v primerjavi z lanskimi povečale za 41,9 odstotka, oktobra pa so bile za 46,7 odstotka višje kot oktobra lani. Do konca leta, predvideva zvezni zavod za statistiko, bodo cene dosegle »rekord« iz leta 1981, ko so se povečale za 39,3 odstotka. Oktobra so se najbolj podražili izdelki živilske industrije, med temi so najbolj poskočile cene maščob.

LJUDJE SO MANJ IZBIRČNI PRI ISKANJU DELA – Na skupnostih za zaposlovanje v Sloveniji je bilo konec septembra prijavljenih nekaj več kot 16 tisoč brezposelnih. To je za 13,5 odstotka več kot v istem mesecu lani in dva odstotka več kot konec lanskega leta. Kot ocenjujejo analitiki skupnosti za zaposlovanje SRS, do konca leta število brezposelnih ne bo večje od 18 tisoč. Najbolj se je brezposelnost povečala v Posavju (za skoraj 13 odstotkov), v 17 slovenskih občinah pa se je število brezposelnih zmanjšalo. Na skupnostih za zaposlovanje ob tem ugotavljajo, da ljudje vse pogosteje sprejemajo tudi tisto delo, ki je samo sorodno njihovim poklicem.

Predsednik ZZB NOV občine Ljubljana Center Janez Učakar (na sliki desno) je ob priložnosti 40 letnice prihoda slovenske 16. divizije na območje Gorskoga Kotara predal prebivalcem zaseleka Benkovec v pobrateni občini Delnice javno telefonsko govornico, s čimer je dobil ta kraj prvo tovrstno povezavo s svetom.

Več dela, a ne dovolj

V prvih šestih mesecih letošnjega leta beležimo v občini za 0,1 odstotka večjo zaposlenost kot v enakem obdobju lani. To je toliko kot je bilo predvideno z resolucijo. V gospodarstvu se je povečala zaposlenost za 1,9 odstotka, v zasebnem sektorju pa kar za 7,5 odstotka.

Organizacije združenega dela so v tem času zaposlile 478 pripravnikov, vendar na žalost več kot polovico le za določen čas. Pri občinski skupnosti za zaposlovanje so ozdi prijavili 4.916 potreb po delavcih, zasedli pa so jih približno le dve tretjini.

Veliko število nezaposlenih so občani, ki imajo tako imenovane deficitarne poklice. V zadnjih letih se je povpraševanje po kadrih močno prevesilo v korist nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev. Sedaj namreč znatno manj potrebujejo tiste delavce, ki imajo srednjo, višjo ali visoko izobrazbo.

Relativna brezposelnost občin znaša 0,44 odstotka. To pomeni, da je 219 občanov brez zaposlitve, od tega je več

kot polovica žensk. V občini so tudi 203 delavci, ki so že izpolnili vse pogoje za upoko-jitev, pa še združujejo delo. To je precej manj kot lani. Delo na podlagi pogodb o delu se je zmanjšalo za 44 odstotkov, število nadur pa za 19,6 odstotka.

Letos so razpisali 1200 kadrovskih štipendij, 20 odstotkov več kot lani, 250 pa jih ni bilo podeljenih. Zato bo prihodnje leto na razpolago nekaj manj štipendij kot letos.

Veliko je izostajanja z dela zaradi bolniškega staleža. Zaradi tega ni bilo opravljenih 4,9 odstotka delovnih ur, to pa pomeni, da dnevno ni bilo na delu 3100 delavcev.

Glede nezaposlenih delavcev ugotavlja občinska skupnost za zaposlovanje, da jim

nikakor ne uspe uresničiti programe za prekvalifikacijo delavcev, ki nimajo ustrezne izobrazbe. Zanimanje za takšno izobraževanje skoraj ni omembe vredno. Veliko število brezposelnih pa so prav delavci, ki prvič iščejo zaposlitev.

To je nekaj najbolj bistvenih podatkov iz poročila občinske skupnosti za zaposlovanje, o katerem so razpravljali člani predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov. Po obširni razpravi so sprejeli poročilo in se odločili, da pozovejo vse osnovne organizacije, naj se vključijo v javno razpravo o predlogu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o obveznostih in odgovornostih med občinskimi skupnostmi za zaposlovanje in DSSS samoupravnih skupnosti za zaposlovanje, ki naj s svojim stalnim delovanjem na tem področju spremljajo uresničevanje kadrovske politike v občini.

J.P.

IZVEDENCI IN KRAJANI Z DIALOGOM DO SKUPNIH REŠITEV

Prostor pod soncem si snujemo sami

Vedno bolj se uveljavlja spoznanje, da je prostorska situacija v Centru tako občutljiva problematika, da je ne moremo urejati s strokovno nedodelanimi in administrativnimi odločitvami, zlasti pa ne brez tvor-nega sodelovanja prizadetih občanov.

To spoznanje se vedno bolj utrjuje tudi med krajanji, kar nam potrjujejo dobri udeležbi na zadnjih dveh sekcijah s to tematiko v KS Josip Prašnikar in KS Kolo-dvor. Na njih je predstavil svoje delo odbor za prenovo Petkovškovega nabrežja, ki ga vodi prof. Marjan Ocvirk.

Odkrito in strpno je stekla beseda o nekaterih, v preteklem obdobju zelo spornih lokacijah, kot je recimo gradnja objekta na lokaciji L-3 (Tekstil). Odbor je krajanje seznanil z novim predlogom načrtovalcev. Stavba ima manj stanovanj, je nižja, ne vključuje garažnih prostorov, predvsem pa so njeno gradnjo povezali s prenovo starejših stavb ob Trubarjevi ulici. S tem se bo izenačil stanovanjski standard občanov v neposredni sosesčini.

Mnogo hude krvi je v poprejšnjih razpravah povzročila problematika gostinskih lokalov na tem območju. Krajanje že dalj časa opozarjajo, da je preveč gostinskih lokalov, kjer gostu ponujajo le pijačo. Upravni organi pa se kljub temu srečujejo z novimi in novimi zahtevami po poslovnih prostorih v te namene. Odbor za prenovo Petkovškovega nabrežja se je zato odločil, da pregleda gostinsko ponudbo slehernega lokala na tem območju in jo uskladi z vsebino uporabnih dovoljenj za njihovo poslovanje. Ob vsaki otvoritvi novega gostinskega lokala pa moramo opredeliti in kasneje zanj tudi uveljaviti zeleno vsebinsko podobo. Restavracija v stavbi Ajdovega zrna bo tako specializirana s ponudbo tipičnih jedi slovenske narodne kuhinje, bo brez točilne mize, investitorji pa so se zavezali, da bodo gostom nudili tudi primerne oblike kulturnega programa.

Sekcija v KS Josip Prašnikar se je opredelila tudi do gradnje novega mostu čez Ljubljanico. Gradnja je nujna zato, ker bo most nosil nekatere komunalne vode, vendar pa hkrati predstavlja tudi možnost za razširitev tržnih površin na Petkovškovo nabrežje. Krajanje načelno niso več proti temu posegu, vendar pa hkrati odločno zahtevajo, da na Petkovškovem nabrežju, ki je tudi stanovanjski predel, pride le čistejši del ponudbe na tržnici.

Odboru za prenovo Petkovškovega nabrežja je v obeh krajevni skupnostih uspelo prebiti že kar klasično nezaupanje krajanov do slehernega posega v prostor. Uve-

ljavil je spoznanje, da ni dovolj biti kar vnaprej proti, pač pa se je potrebno aktivno vključiti v vsa načrtovalska snovanja, predvsem pa pri krajanjih vzgajati aktiven odnos do vseh problemov naposrednega bivalnega okolja.

Odbor predstavlja s svojim delom pomembno novost v postopkih pri urejanju prostorske problematike. V načrtovalska snova-

nja vključuje neposredno prizadete krajanje in s tem poskuša premostiti doslej pogosto občuten prepad med njihovimi interesi ter interesi investitorjev in odločitvami upravnih organov. Po drugi strani pa vključuje v proces prostorskega planiranja strokovnjake in javne delavce iz različnih drugih področij, kar omogoča kompleksnejše, strokovno vsestransko pretehtane in tudi družbeno odgovorne odločitve o prihodnji podobi centralnega mestnega prostora. Odbor zato zasluži naše priznanje, še bolj kot to pa podporo pri svojem nadaljnjem delu.

A. BABIČ

Petkovškovo nabrežje – Tu nekje naj bi bil del ljubljanske tržnice, potem ko bi zgradili čez Ljubljanico most za pešce.

OD manjši od starega milijona

Občinski sindikalni svet je zbral podatke o socialni ogroženosti delavcev v občini Center. Njegovi člani so obiskali deset organizacij združenega dela, v katerih imajo nekateri delavci tudi manjše osebne dohodke od 10 tisoč dinarjev. V občini je približno tisoč delavcev, ki so imeli v prvem polletju letošnjega leta takšen osebni dohodek, 300 delavcev pa je dobilo celo manj kot 9000 dinarjev na mesec.

Takšne dohodke imajo predvsem delavci, ki opravljajo preprosta opravila in naloge. Poglavitni vzroki za tako nizek osebni dohodek so resolucijska in zakonska določila, ki ne dovoljujejo prekoračitve določene mase za izplačevanje osebnih dohodkov.

Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije v teh delovnih organizacijah so že razpravljali o tej problematiki. Sprejeli so sklepe in programe dela za premagovanje tega stanja. Največ pozornosti so namenili dvigu produktivnosti, zmanjševanju režijskih in materialnih stroškov, preoblikovanju cen ter bolj spodbudnemu nagrajevanju po rezultatih dela.

Bistvene posledice nizkih OD v ozdih je zmanjšano zanimanje za delo, povečano kritizirstvo, slabši odnosi do delovnih sredstev ter tudi zmanjšani interes za delo v samoupravnih organih.

Sindikat bo zato vztrajal v prizadevanjih, da bodo v ozdih sprejemali takšne načrte in ukrepe, ki bodo preprečili nadaljnje upadanje realnega osebnega dohodka, oziroma omogočili njihovo rast v skladu z rastjo dohodka. Povsod tam, kjer dohodki delavcev ne dosegajo starega milijona, pa se bodo sindikalne organizacije zavemale za odpravo vzrokov za takšno stanje.

J.P.